

Revisionsrapport

Inköp och upphandling

Nynäshamns kommun

*Lotta Ricklander
Richard Vahul*

November 2012

Innehållsförteckning

1.	Sammanfattande bedömning och rekommendationer	1
2.	Inledning	3
2.1.	Bakgrund	3
2.2.	Revisionsfrågor och kontrollmål	3
2.3.	Revisionsmetod och avgränsning.....	3
3.	Resultat av granskningen.....	5
3.1.	Organisation och styrdokument.....	5
3.1.1.	Bedömning.....	5
3.2.	Upphandling av entreprenörer sker i enlighet med lagstiftning och kommunens regler.....	5
3.2.1.	Ansvarig nämnd säkerställer vid upphandling att fungerade kontroller finns vid antagande av nya leverantörer	6
3.2.2.	Bedömning.....	7
3.3.	Rutin för kontinuerlig uppföljning av avtal finns och tillämpas.....	7
3.4.	Fakturering från entreprenörerna stämmer överens med tecknade avtal.....	7
3.4.1.	Bedömning.....	9
3.5.	Ansvarig nämnd säkerställer att fungerade kontroller finns vid uppläggning av nya leverantörer	10
3.5.1.	Kontroll sker inför utbetalningar av leverantörsfakturor i enlighet med kommunens regler.....	11
3.5.2.	Bedömning.....	11

1. **Sammanfattande bedömning och rekommendationer**

I samband med genomförd risk- och väsentlighetsanalys samt utifrån iakttagelser under den löpande revisionen 2011 har revisorerna beslutat att granska inköps- och upphandlingsverksamheten. De revisionsfrågor som ska besvara med anledning av granskningen är om:

- Kommunstyrelsens och nämndernas interna kontroll i samband med upphandling är tillräcklig?
- Kommunstyrelsens och nämndernas interna kontroll i rutiner för leverantörsutbetalningar och leverantörsregister är tillräckliga?

Vår sammanfattande bedömning är att kommunstyrelsens och nämndernas interna kontroll i samband med upphandling, rutiner för leverantörsutbetalningar och leverantörsregister inte är tillräcklig. Granskningen visar bl.a. att kommunen under granskningsperioden inte haft någon fungerande upphandlingsorganisation samt att det görs inköp av flertal leverantörer som kommunen inte har upphandlat. Dessutom saknas uppföljning och uppföljningsrutiner kring ingångna avtal. Granskningen visar också att det bland urvalet av de granskade inköpen finns ett flertal avvikelser mot avtal. Vi bedömer att för många personer har behörighet att registrera leverantörer i ekonomisystemet. Av granskningen kan vi konstatera att det i dagsläget (åtminstone teoretiskt) är möjligt för en och samma person att kontrollera hela utbetalningsflödet till leverantörer, d v s från att lägga upp ny leverantör (registrera bankutbetalningskonto), kontera, attestera och betala en faktura.

Efter genomförd granskning rekommenderar vi Kommunstyrelsen och nämnderna säkerställa att:

- Rutin för kontinuerlig uppföljning av avtal utarbetas.
- Kontroll av att leverantörsutbetalningar stämmer överens med gällande avtal genomförs löpande.
- Begränsa antalet personer med behörighet att registrera leverantörer i ekonomisystemet. Dessutom bör tvåhandsprincipen (dualitet) tillämpas vid uppläggning av ny leverantör.
- Ansvariga tjänstemän för leverantörsregister/reskontra utses.
- Rutiner för vilken typ av kontroll som ska ske vid uppläggning av ny leverantör samt hur dessa ska dokumenteras utarbetas. Ett minimikrav är att organisationsnummer alternativt personnummer inhämtas och läggs upp i systemet. Dessutom bör regelmässig kontroll ske av nya leverantörers fullgörande av skattskyldighet.
- Spärrar som omöjliggör att en leverantör kan läggas upp flera gånger införs snarast.

-
- Reglementet kring leverantörsutbetalningar snarast uppdateras och att tvåhandsprincipen säkerställs vid leverantörsutbetalningar.
 - System och rutiner konstrueras så att möjligheten för en och samma person att hantera en ekonomisk transaktion för flera moment i betalningsflödet begränsas.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

I samband med genomförd risk- och väsentlighetsanalys samt utifrån iakttagelser under den löpande revisionen 2011 har revisorerna beslutat att granska inköps- och upphandlingsverksamheten.

2.2. Revisionsfrågor och kontrollmål

De revisionsfrågor som ska besvara med anledning av granskningen är om:

- Kommunstyrelsens och nämndernas interna kontroll i samband med upphandling är tillräcklig?
- Kommunstyrelsens och nämndernas interna kontroll i rutiner för leverantörsutbetalningar och leverantörsregister är tillräckliga?

För att besvara revisionsfrågorna har fem kontrollmål utarbetats vilka ska besvaras av granskningen:

- Upphandling av entreprenörer har skett i enlighet med lagstiftning och kommunens regler.
- Ansvarig nämnd säkerställer vid upphandling att fungerande kontroller finns vid antagande/uppläggning av nya leverantörer.
- Rutiner för kontinuerlig uppföljning av avtal finns och tillämpas.
- Fakturering från entreprenörer överensstämmer med tecknade avtal.
- Kontroll sker inför betalning av leverantörsfakturor i enlighet med kommunens riktlinjer och rutiner.

2.3. Revisionsmetod och avgränsning

Granskningen har genomförts genom dokumentstudier av bl.a. kommunens upphandlingspolicy, attestreglemente, attestlista etc. Vi har även begärt utdrag från kommunens ekonomisystem för kontroll av behöriga att lägga upp leverantörer i systemet. Dessutom har intervjuer genomförts med upphandlingschef samt kamrer på KFS, tidigare ansvarig för leverantörsregistret. Inom ramen för granskningen har vi även varit i kontakt med upphandlare inom miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen samt tf stadsmiljöchef.

Utöver intervjuer och dokumentstudier har bearbetning och verifiering skett av åtta utvalda upphandlingar. För dessa upphandlingar har granskning av upphandlingsdokumentation genomförts. Dessutom har vi granskat ett stort urval av fakturor från sju av de utvalda leverantörerna och stämt av inköpen mot underliggande avtal för att granska överensstämmelse (priser, varor, tjänster).

Utöver de åtta upphandlingarna har vi även utfört urvalsmässiga kontroller huruvida leverantörer har upphandlats eller inte utifrån leverantörsstatistik ur leverantörsreskontran för helåret 2011, respektive de första sju månaderna 2012.

Vi har även berett ansvariga attestanter, för ett urval av de fakturor som vi bedömt avvika från gällande avtal, möjlighet att kommentera och eventuellt komplettera med information/tilläggsavtal.

3. Resultat av granskningen

3.1. Organisation och styrdokument

Nynäshamns kommun har, sedan våren 2012, ingen central upphandlingsfunktion. Kommunens tidigare upphandlingschef är dock sedan dess anställd på halvtid. Kommunen har beslutat att bilda en gemensam upphandlingsnämnd tillsammans med Haninge kommun. Nämndens verksamhet startar den 1 oktober 2012. Tidigare fanns två ytterligare upphandlare inom upphandlingsenheten. Den ena har sedan en tid flyttat till miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen för att arbeta med upphandling inom den förvaltningen. Den andre upphandlaren har avslutat sin anställning.

Kommunen använder sig av upphandlingssystemet E-avrop. Inom detta system genomförs samtliga upphandlingar som hanteras centralt.

Kommunen har en upphandlingspolicy som antagits av fullmäktige 2009-03-13. Av policyn framgår bland annat att kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att gällande rätt och kommunens riktlinjer för upphandling efterlevs. Förvaltningscheferna ansvarar för att upphandlingar inom deras verksamheter sker i enlighet med gällande regler.

Övriga styrdokument som berör upphandlingsområdet redovisas löpande i rapporten.

3.1.1. Bedömning

Kommunen har under granskningsperioden egentligen ingen fungerande upphandlingsorganisation. Under pågående granskning har kommunen ingått i en gemensam nämnd avseende upphandlingsfrågorna tillsammans med Haninge kommun. Vi bedömer det vara positivt att kommunen framöver kommer att ingå i en större upphandlingsorganisation, som förhoppningsvis kommer att kunna stötta kommunens verksamheter med god kompetens.

3.2. Upphandling av entreprenörer sker i enlighet med lagstiftning och kommunens regler

Vi har granskat leverantörsreskontran för helåret 2011 samt reskontran för perioden januari till juni 2012. Totalt finns inköp från 3 955 leverantörer/motparter år 2011 till ett totalbelopp om ca: 766,8 mnkr och inköp från 2 761 leverantörer/motparter per den 31 juli 2012 till ett totalbelopp om ca 411,6 mnkr. I den totala summan ingår även utbetalningar som inte ska upphandlas såsom hyror, interkommunala ersättningar m.m.

Vi har summerat de leverantörer där ackumulerade inköp under respektive tidsintervall överstiger 284 tkr, dvs. över direktupphandlingsgränsen¹. Totalt har kommunen gjort inköp från 343 leverantörer 2011 till ett totalbelopp om ca: 682,3 mnkr. Detta innebär att kommunen under 2011 har gjort inköp från 3612 olika leverantörer där det ackumulerade inköpen per leverantör uppgår till maximalt 283 tkr. För år 2012 har kommunen gjort ackumulerade inköp över 284 tkr från 226 leverantörer till totalbeloppet 350,1 mnkr. Detta innebär att kommunen under granskningsperioden 2012 har gjort inköp från 2 535 olika leverantörer där ackumulerade inköp per leverantör uppgår till maximalt 283 tkr.

Utifrån ovanstående har vi gjort ett urval av leverantörer där vi kontrollerat med upphandlingschefen huruvida kommunen har avtal med dessa leverantörer eller ej. I nedanstående tabell framgår resultat av detta.

År	Antal leverantörer i urvalet	Antal leverantörer som kommunen inte har avtal med enligt upphandlingschef	Totalbelopp inköp i urvalet	Totalbelopp inköp av leverantörer utan avtal
2011	48 st	16 st	191,5 mnkr	33,0 mnkr
2012	13 st	0 st	27,3 mnkr	0 mnkr

För att kontrollera att kommunen fakturerats i enlighet med detta/dessa avtal har vi genomfört detaljgranskning på fakturanivå mot gällande avtal för ett urval av leverantörerna, se vidare i avsnitt 3.4.

3.2.1. Ansvarig nämnd säkerställer vid upphandling att fungerade kontroller finns vid antagande av nya leverantörer

Granskning av åtta genomförda upphandlingar har genomförts. Kontroll av upphandlingsförfarandet har avsett följande dokumentation:

- Förfrågningsunderlag
- Öppningsprotokoll
- Utvärdering
- Tilldelningsbeslut
- Avtal

Gransknigen visar att samtliga upphandlingar har dokumenterats.

Av förfrågningsunderlagen framgår att kvalificering och utvärdering kommer att göras. Utvärderingskriterier finns angivna för samtliga upphandlingar.

Kontroller av anbudsgivare görs alltid via skatteverket då upphandlingar genomförs. Avseende upplägg av leverantörer i övrigt se vidare under avsnitt 3.7.

¹ Direktupphandling får enligt LOU ske upp till 15 % av tröskelvärdet, vilket i dagläget motsvarar c:a 284 tkr. Direktupphandling innebär att köp görs utan krav på formell dokumentation.

Samtliga upphandlingar har öppningsprotokoll där det framgår vilka anbud som inkommit. Utvärderingsprotokoll finns där det framgår på vilka grunder anbud har antagits. Avtal finns tecknat med den vinnande anbudsgivaren.

3.2.2. Bedömning

Vi kan konstatera att, utifrån de 48 leverantörer där kontroll av befintliga avtal genomförts, så många som 16 leverantörer inte innehar avtal med kommunen. Totalt har inköp gjorts till ett belopp av 33 mnkr utan att upphandling genomförts. Detta är inte tillfredsställande.

Vi kan också konstatera att inköp under direktupphandlingsgränsen sker av ett mycket stort antal leverantörer. Analys av vad som är inköpt av dessa leverantörer har inte gjorts inom ramen för denna granskning. Mängden inköp kan dock indikera att det finns behov av ytterligare ramavtal.

De granskade upphandlingarna visar att kommunen följer LOUs regler avseende dokumentation. Dessa upphandlingar har handlagts av kommunens upphandlingsenhet.

3.3. Rutin för kontinuerlig uppföljning av avtal finns och tillämpas

Vi har i vår granskning inte funnit några dokument som innehåller moment om uppföljning av avtal under eller efter avtalstiden. I intervjuer har det framkommit att så heller inte sker.

I vårt urval av granskade avtal har vi heller inte noterat några regleringar avseende uppföljning och kontroll under avtalsperioden.

3.4. Fakturering från entreprenörerna stämmer överens med tecknade avtal

Vi har valt ut sju leverantörer där vi granskar leverantörsfakturer mot villkoren i underliggande avtal. För två leverantörer har vi granskat samtliga fakturer under 2011 och 2012 - för fem leverantörer har vi granskat fakturer från antingen 2011 eller 2012. Fördelningen framgår i nedanstående tabeller.

Leverantör	Fakturerat belopp 2011	Fakturerat belopp 2012	Antal fakturer total 2011-2012	Antal granskade fakturer 2011-2012
A	118 tkr	223 tkr	18 st	18 st

Leverantör A: Vi har konstaterat att av det totala fakturerade beloppet om 341 tkr är ca: 40 tkr utanför avtal. Vi har noterat att kommunen fakturerats för hyra av piano vid julkonsert 2011, faktura i juni 2012. Vi har även noterat att första fakturan kom efter 6 dagar från det att avtal började gälla - upparbetad tid 22 h.

Avtalat pris 500 kr/h totalt över avtalstiden 250 tkr.

Leverantör	Fakturerat belopp 2011	Fakturerat belopp 2012	Antal fakturor total 2011-2012	Antal granskade fakturor 2011-2012
B	86 tkr	193 tkr	11 st	11 st

Leverantör B: Vi kan konstatera att inköp för 1 tkr gjorts utanför avtal. Dessutom kom första fakturan 1 dag efter avtalets början där 19 h fakturerades. Vi noterar även att det totala fakturerade beloppet är 278 tkr dvs. 33 tkr mer än avtalat.

Avtalat pris 550 kr i timmen, avtalat totalpris 245 tkr.

Leverantör	Fakturerat belopp 2011	Antal fakturor total 2011	Antal granskade fakturor 2011
C	6 mnkr	8	8

Det avtal som fanns med leverantör C avseende asfalt och beläggning löpte ut 2010-12-31. Vi kan konstatera att granskade inköp gjordes efter avtalet har gått ut. Vi kan konstatera att den första fakturan under 2011 är daterad 2011-08-17. Detta innebär att inköp gjorts utanför avtal till ett belopp uppgående till 6 mnkr.

Leverantör	Fakturerat belopp 2011	Antal fakturor total 2011	Antal granskade fakturor 2011
D	28,3 mnkr	1 397	50

Det finns två avtal med leverantör D. Ett gäller under perioden 2009-12-30 -2012-12-31 och det andra 2009-10-30 -2012-03-31 med möjlighet till ett års förlängning. Vi har inte tagit del av någon dokumentation om att förlängning av avtalet har skett.

Av de 28,3 mnkr har vi granskat 5,3 mnkr. 4,3 mnkr är inköp utanför avtal, 1 mnkr är inköp enligt avtal och med priser enligt avtalen. Övriga fakturor har endast styckpriser på höga belopp. Vi kan konstaterat att kommunen på bara ett projekt har fakturerats 2,5 mnkr. Av avtalen framgår att om ett projekt överstiger en 1 mnkr så ska det upphandlas separat, vilket således inte har skett.

Leverantör	Fakturerat belopp 2012	Antal fakturor total 2012	Antal granskade fakturor 2012
E	1,28 mnkr	21	21

Leverantör E: Kommunen har avtal för perioden 2008-06-06 - 2010-06-15 med möjlighet till två års förlängning. Avtalet har förlängts till och med 2012-06-15.

Vissa fakturor specificeras med namn på konsult och timtaxa. Övriga fakturor anger arbeten som inte är prissatta i avtalet. Vi har inte erhållit någon prisjustering avseende avtalet med leverantör E. Samtliga timtaxor i fakturorna avviker från de i avtalet angivna. I flertal fall är fakturornas timtaxor högre.

Vi konstaterar att fakturor inkommit efter det datum avtalet löpte ut.

Leverantör	Fakturerat belopp 2012	Antal fakturor total 2012	Antal granskade fakturor 2012
F	315 tkr	11	11

Avtal med leverantör F finns tecknat för perioden 2008-06-06 - 2010-06-15 med möjlighet till två års förlängning. Avtalet har förlängts till och med 2012-06-15.

Fakturorna specificeras med namn på konsult och timtaxa. Vissa fakturor anger även kategori för konsulten. Inga timtaxor stämmer överens med den prisbilaga som gäller från och med 2011-06-16. Timtaxorna ligger såväl över som under de prisbilagan angivna timtaxorna.

Vi konstaterar att fakturor inkommit efter det datum avtalet löpte ut.

Leverantör	Fakturerat belopp 2011	Antal fakturor total 2011	Antal granskade fakturor 2011
G	3,9 mnkr	17	17

Ett avtal finns som tecknats i oktober 2010. Avtalet avser en entreprenad där total kontraktssumma uppgår till 1,7 mnkr. I avtalet anges att arbetena ska vara slutförda den 30 november 2010. Fem av de granskade fakturorna avser tilläggsbeställningar till denna entreprenad. Totalt omfattar dessa fakturor 1,5 mnkr.

Övriga 12 fakturor avser olika vägarbeten. Fakturorna är otydliga vad gäller vilka överenskommelser eller avtal som fakturorna avser. Inga avtal har återfunnits. Dessutom saknas på flera fakturor vilka a-priser som gäller. Några fakturor hänvisar endast till underliggande betalplan. Betalplaner har inte uppvisats. Kommunen har erhållit två räntefakturor med dröjsmålsränta för fem fakturor. Vissa fakturor uppgår till stora belopp. Vi konstaterar att 1,5 mnkr utav granskade 3,9 mnkr är hänförliga till underliggande avtal.

3.4.1. *Bedömning*

För ovanstående genomförda inköp gör vi bedömningen att ett flertal avvikelser mot avtal finns. Vi har noterat att:

- Fakturabeloppen inte stämmer överens med avtalade priser (upp och ned)
- Inköp har gjorts av produkter/tjänster som inte ingår i avtalet
- Inköp har gjort på utgångna avtal
- Inköp har gjorts utan att avtal finns

Enligt vår bedömning uppgår de sammanlagda avvikelserna mot gällande avtal till 11,8 mnkr av det totalt granskade beloppet på 17,4 mnkr, ca: 68 %.

Med tanke på att detta endast är ett litet urval, indikerar detta att mycket stora inköp görs i kommunen utanför gällande avtal. Vår bedömning är att detta är mycket otillfredsställande.

3.5. Ansvarig nämnd säkerställer att fungerade kontroller finns vid uppläggnig av nya leverantörer

Inom kommunen finns det ett stort antal personer som har så kallad registreringsbehörighet i ekonomisystemet. Denna behörighet innebär att personen i fråga kan registrera en ny leverantör i leverantörsregistret, registrera bankkonto (utbetalningskonto) etc. Det är uttalat att det endast är medarbetare på kommunens centrala ekonomiavdelning som ska lägga upp nya leverantörer, men det finns ingen spärr i systemet och enligt uppgift förekommer det att assistenter ute i verksamheten lägger upp nya leverantörer.

Om en faktura scannats in i fakturasystemet men leverantör saknas så kommer fakturan inte in i ekonomisystemet utan hamnar på en fellista (gäller bara scanningfakturer). Vid direktregistrering av fakturer varnar systemet för att leverantör inte finns upplagd. Ekonomiavdelningen lägger då upp leverantören. Vid manuella fakturer och vid ersättning för utlägg sker registrering av nya leverantörer direkt i systemet.

Det förekommer även i stor utsträckning att privatpersoner läggs upp i leverantörsreskontran. Dessa privatpersoner är primärt kommunanställda som återsöker kostnadsersättning för utlägg i tjänsten. Således görs inte utbetalningar för privata utlägg i tjänsten via lönesystemet utan via leverantörsreskontran. Dessa upplägg kan registreras av både assistenter ute i verksamheten och av medarbetarna på kommunens centrala ekonomiavdelning - dvs. av alla som har registreringsbehörighet i systemet.

I systemet kan en ny leverantör läggas upp på flera olika sätt. Det krävs exempelvis inte organisationsnummer eller personnummer. Detta medför att en och samma leverantör kan läggas upp både med och utan organisationsnummer. Dessutom saknas systembegränsning för hur många gånger en och samma leverantör kan läggas upp i systemet. Detta medför att samma leverantör ligger upplagd flera gånger i leverantörsreskontran. Detta innebär också att den tänkta inbyggda systemspärren avseende avaktiverade leverantörer kan kringgå. När en leverantör är avaktiverad hamnar den inscannade fakturan i "slasken" och går inte automatisk ut på attestcirkulation - dock kan den med registreringsbehörighet antingen aktivera leverantör alternativt lägga upp den på nytt.

Enligt uppgift görs ingen genomgång av leverantörsregistret/reskontran, det saknas även dokumenterad rutin om detta ska ske. Vidare sker varken någon löpande eller periodisk kontroll av kommunens upplagda leverantörer - dvs. uppföljning av att kommunens leverantörer även fortsättningsvis sköter sina skattemässiga och arbetsgivarmässiga förpliktelser.

Det finns ingen uttalad ansvarig för leverantörsregistret/reskontran inom kommunen. Det finns inte heller några dokumenterade rutiner för vilka kontroller som skall utföras vid uppläggnig av nya leverantörer - annat än en teknisk lathund för praktisk uppläggnig av en ny leverantör i systemet. Någon kontroll av att

kommunen har avtal med den nya leverantören görs inte, och det finns heller inte någon dokumenterad rutin kring att detta skall ske.

Enligt uppgift görs heller inte några kontroller mot exempelvis skatteverket eller dyl. vid uppläggnig av nya leverantörer. Det finns ingen tydlig ansvarsfördelning mellan den centrala ekonomifunktionen och beställarna om vem som skall kontrollera nya leverantörer.

Som behörigheten i systemet ser ut i dagsläget finns det, i vart fall en teoretisk, möjlighet för en och samma person att lägga en beställning, lägga upp en ny leverantör, kontera och attestera fakturan och slutligen betala fakturan. Dvs. att en och samma person har möjlighet att kontrollera hela inköps- och utbetalningsflödet för leverantörsfakturer detta gäller även registrering och utbetalning av kostnadsersättning.

3.5.1. Kontroll sker inför utbetalningar av leverantörsfakturer i enlighet med kommunens regler

Kommunen har ett reglemente för budgetansvar och intern kontroll som beslutats av kommunfullmäktige 1998. Det är även senaste tidpunkten för revidering av dokumentet. Av reglementet framgår att det är förvaltningschef som både utser behörig attestant och är ansvarig för att attestanterna förstår sin roll och sitt ansvar som attestant. Sammanfattningsvis framgår i reglementet att det är förvaltningschefens ansvar att upprätthålla en god intern kontroll. I reglementet framgår att alla ekonomiska transaktioner (och därmed leverantörsfakturer) ska beslutsattesteras. Med beslutsattest av fakturer avses kontroll av att:

- Beställning har skett av behörig person
- Kvantitet och kvalitet stämmer med beställning
- Pris, rabatt, moms och andra villkor stämmer med ingångna avtal
- Konteringen är riktig.

I reglementet framgår ingenstans hur kontrollen ska dokumenteras eller kontrolleras - dvs. det finns inga tillämpningsanvisningar. I reglementet framgår dock att det för externa in- och utbetalningar "i allmänhet är lämpligt" att ytterligare en person attesterar denna typ av transaktioner. Som vi nämnt tidigare finns det ingen elektronisk spärr i ekonomisystemet för detta heller - dvs. det krävs bara en attest för att en in- eller utbetalning ska kunna ske. Dvs. en person kan kontrollera hela transaktionskedjan från beställning/inköp via uppläggnig och godkännande av leverantör till registrering av bankkonto till utbetalning. Vid våra intervjuer har det framkommit att ingen kontroll sker - eller det finns åtminstone ingen dokumentation över att kontroller sker.

3.5.2. Bedömning

Vi bedömer att alldeles för många personer har registreringsbehörighet i ekonomisystemet. Vidare bedömer vi att det bör finnas en tvåhandsprincip avseende uppläggnig av leverantörer/bankkonton etc.

Kostnadsersättning bör enligt vår bedömning gå via lönesystemet och inte via leverantörsreskontra. Hanteringen av kostnadsersättning bör således hanteras av löneavdelning och inte av assistenter ute i verksamheten eller medarbetare i kommunens centrala ekonomiavdelning.

Vår bedömning är att kommunens rutiner vid uppläggning av leverantörer eller personer är riskfylld. Kommunen borde snarast se till att utarbeta en spärr i systemet som gör att uppläggning av leverantör kräver organisationsnummer eller personnummer. Det ska vara tekniskt omöjligt att lägga upp en leverantör eller person flera gånger.

Vi bedömer vidare att kommunen i dagsläget saknar en övergripande kontroll över sina leverantörer i leverantörsreskontra/register. Exempelvis saknas rutiner för vilka kontroller som ska utföras vid uppläggning av nya leverantörer. Det finns inget krav på att skattekontroll eller likande ska göras. Det är otydligt vem som ansvarar för att göra kontroller av leverantörer. Vi bedömer att kommunen snarast bör utse en ansvarig för leverantörsreskontra/register.

När det gäller betalning av leverantörsfakturor bedömer vi det som ett stort riskmoment att tvåhandprincipen inte är uttryckt i kommunens reglemente. Dessutom saknas elektronisk spärr i ekonomisystemet. Enligt vår förmening är det anmärkningsvärt att kommunens reglemente avseende ekonomiska transaktioner inte har uppdaterats eller anpassats till gällande ekonomisystem på 14 år.

Sammanfattningsvis kan vi konstatera att det i dagsläget (åtminstone teoretiskt) är möjligt för en och samma person att kontrollera hela flödet från ax till limpa, d v s lägga upp ny leverantör (registrera bankutbetalningskonto), kontera, attestera och betala fakturan. Detta gäller även registrering och utbetalning av kostnadsersättning.

2012-11-13

Lotta Ricklander

Projektledare

Anders Hägg

Uppdragsledare